

## ECONOMIA ■

La pujada dels tipus d'interès 'versus' la reducció del consum i de la inversió

## MÚSICA ■

Copa Lotus, Biel Martí i Lluís Gómez, entre les novetats discogràfiques recomanades

# EL

# MAGAZÍN

Núm. 333

Divendres, 14 de juny de 2024

# XAVIER PLA

"La vida de Josep Pla confluïa amb la història del segle XX"



## ENTREVISTA

XAVIER  
PLA

**“Des de molt jove, en Pla té clar que vol ser un gran escriptor, el millor de la literatura catalana”**



**La vida de Josep Pla és tan inabastable com la seva obra. Qui més coneix l'escriptor empordanès, al cap d'anys d'estudiar-lo, és Xavier Pla (Girona, 1966), professor de la Universitat de Girona i director de la càtedra Josep Pla de Literatura i Periodisme. La monumental biografia 'Un cor furtiu' (Ed. Destino) se submergeix en la vida del prosista més gran de la literatura catalana moderna. I en una personalitat complexa que es resisteix a les etiquetes.**

**Text: Jordi Vilarrodà  
Fotografia: Albert Llimós**

Estem parlant de 1.400 pàgines d'aquest volum, que circula des de poc abans de Sant Jordi. No és poca cosa...

Tot el que fa referència a Josep Pla és una mica excessiu. La biografia també havia de ser excessiva.

**Què té la figura de Pla que ens atregui tant encara, quan ja fa 43 anys de la seva mort. Els catalans ens veiem reflectits en ell, d'alguna manera?**

És un bon punt de partida. Fa més de quatre dècades que va morir, fa gairebé un segle que va començar a omplir la premsa i el món literari català. Per tant, s'han succeït les generacions de lectors i continua interessant molt: la vida, la literatura, el periodisme, la ideologia... Potser una manera de respondre la pregunta era fer aquest exercici d'aproximació amb molt de detall a tota la trajectòria vital de Pla. I veure com va confluint amb la història del segle XX.

**Sé que no li agrada que es digui que és la biografia definitiva de Josep Pla...**

Als que ens agrada llegir-lo, i que a través d'ell hem llegit Montaigne, sabem que tot en la vida és força relatiu. I que com deia ell de manera ben divertida, tot el que puja baixa. Per tant, el que sembla ara definitiu potser d'aquí a 10 anys hauré vist que no era més que provisional. Diguem que és la biografia més completa que jo he sabut o he pogut fer. Una biografia panoràmica i personal,

perquè és sobretot la vida d'una persona. El que passa és que ell és un dels nostres grans escriptors.

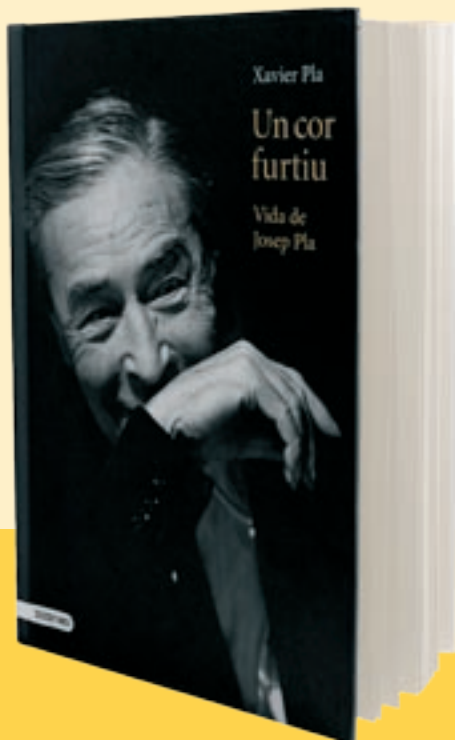
**En el cas de Pla, potser molt més que en altres, vida i literatura es confonen?**

Un dels problemes d'escriure una biografia de Pla és que ell és un autor que es dedica a explicar la seva vida. Per tant, jo no podia repetir el que ell ja havia dit i tots els lectors saben. I tampoc em volia dedicar a corregir-lo, si aquí i allà diu una inexactitud o una mentida. Es tractava d'intentar fer el relat de la seva trajectòria vital.

**I com és que d'algú que parla d'ell mateix, que no escriu ficció, en desconeixiem encara tants aspectes? Volgudament, en deixava aspectes en la penombra o és que era tan contradictori com qualsevol de nosaltres?**

Tots som contradictoris, sí. I potser els escriptors, o els artistes en general, encara ho són més. Jo no el vaig conèixer personalment, però sí molts dels seus amics. I em deien que havia de fer-ne una biografia "perquè d'en Pla encara no se sap tot". I què vol dir, que no se sap tot? Responent a aquesta demanda, he intentat explicar-ho tot. Si més no, demostrar que en la figura de Pla –tan coneguda, tan visible, tan transparent– hi havia encara moltes capes que faltaven per treure a la superfície.

**Qui tingui una certa edat recordarà aquell vellet de la boina i la cigarreta, en aquell mas de l'Empordà... una imatge amb un punt de tòpic que ell conreava. Però Pla va ser, per exemple, un grandíssim viatger.**



**“En una carta a Eugeni Xammar, a mitjan anys 50, dirà que els seixanta volums de la seva Obra Completa són una resposta a l'intent frustrat del general Franco de destruir la llengua”**

**“La seva curiositat insaciable es vehicula a través dels viatges: vol conèixer tothom, vol saber-ho tot, des de la petita xafarderia a les grans notícies internacionals”**

Potser la primera reflexió que faria és que Pla, des de la seva primera adolescència, és algú que té l'ambició de ser escriptor. Un gran escriptor. I vol ser el millor de la literatura catalana. Té una vocació gairebé excoent, és a dir, que tota la seva vida girarà entorn del fet de ser escriptor. I d'alguna manera, sap que haurà d'intentar de racionalitzar aquesta enorme ambició creant un personatge que fa de la humilitat una carta de presentació: un home que gairebé no s'ha mogut de casa, molt arrelat... arribarà a dir que és un pagès. I a mesura que coneixes la seva vida saps, per exemple, que la seva curiositat insaciable es vehicula a través dels viatges. Vol

conèixer tothom, vol saber-ho tot –des de la petita xafarderia del seu poble a les grans notícies de la política internacional– i vol estar a totes les grans ciutats. És algú amb una gran capacitat de treball, amb una enorme intuïció i lucidesa a l'hora d'entrevistar personatges... i amb la capacitat de convertir aquests interessos en articles. En tenim comptabilitzats 7.500 en aquest moment, a més dels 120 llibres que va publicar i que després es van resumir en els 45 volums de l'Obra Completa.

**Aquells enquadernats en vermell que em penso que molts catalans tenien a la seva biblioteca.**

Sí, aquells. I això que esmenta del color vermell, ell en diu *de sang de bou*. I en Pla mateix el tria, perquè li sembla que les biblioteques són avorrides, amb cobertes grises o negres, i vol que destaquin. Aquest detall pot semblar una mica anecdòtic però si reflexiones bé t'adones que Pla era un home que tenia una concepció molt moderna de la literatura. No només li preocupava escriure bé i tenir un estil propi –que el tenia–, sinó també els contractes, les liquidacions, els drets d'autor, les cobertes, la fotografia que s'havia de posar a la coberta, les seves pròpies fotografies –que triava ell– i havien d'anar a les solapes de les edicions de Selecta... Sabia que el llibre formava part d'un sistema comercial, i això en la literatura catalana dels anys 20 i 30 era d'una precocitat total.

**Parlem de qüestions controvertides. Per extracció social, Pla era de la burgesia catalanista –la de la Lliga d'en Cambó, per entendre'ns– i acaba essent partidari de Franco.**

Acabar, acaba essent antifranquista. Aquestes qüestions són delicades, perquè ell no en parla mai. Però jo diria, agradi o no agradi, que en Pla és algú disposat a vendre l'ànima al diable per poder ser

escriptor. D'acord, això té una dimensió una mica *fàustica*, però si no ho entenem tampoc entendrem algunes de les decisions que va prenent a mesura que s'enfronta amb la vida política. Per aconseguir el que vol està disposat a pactar amb franquistes i antifranquistes, i si cal en el mateix moment. Evidentment, pactar amb el diable significa pagar un preu alt, i el paga per les seves actuacions als anys 30 i a la primera postguerra. Estem davant d'un escriptor de raça, una bèstia literària. Fins i tot pot prendre decisions que podríem qualificar d'amorals, i hem de tenir-ho present. Després hi ha el que vostè diu: sempre es presentarà com un petit propietari rural i en realitat era de les famílies més riques del Palafrugell de principis del segle XX. Venia del catalanisme, del catalanisme conservador. El seu pare era president de la secció de la Lliga a Palafrugell. En Pla va ser diputat per una Lliga de Palafrugell vinculada a la d'en Cambó, i n'escriurà una biografia.

**Com en tants d'altres d'aquest àmbit, el conflicte vindrà l'any 1936...**

Es troben amb una cruïlla. En seu cas, amb l'afegit de ser un periodista que s'ha significat pel seu antirepublicanisme, i que ho ha dit sense pèls a la llengua. I també és un home que ha patit en la pròpia pell alguns conflictes com el rabassaire, en què els anarquistes de Palafrugell li havien arribat a dir que col·lectivitzarien el mas Pla i al seu pare li donarien només un petit sou. Ell té una vinculació amb la terra i això el posa frenètic. Rep amenaces de mort, veu que maten alguns periodistes amics seus com en Josep Maria Planes de Manresa. En certa manera es veu obligat a prendre una decisió, que és la d'escapar-se de Catalunya. Això li crearà una ferida íntima, un esqueixament personal que durarà tota la seva vida: com deia vostè, acabarà donant suport als franquistes. Però acabada la Guerra Civil, s'adonarà que ha donat suport a un bàndol que li impedia ser allò que ell sempre havia volgut ser: el gran escriptor català.

**I en català!**

Sí, en català. Sociològicament, ideològicament, ell és un vencedor de la guerra. Però com a escriptor veu de seguida que l'ha perduda, que no forma part del bàndol vencedor. La contradicció de ser alhora un vencedor i un vençut l'anirà paint lentament. Els anys 40 són per a ell uns anys que no en diria de purgatori ben bé, però sí d'una mena d'autocrítica, de reflexió sobre el que ell pensava que passaria i no acaba passant. I recordem que a finals dels anys 40, de seguida que pot, en Pla torna a publicar en català... i només en català.

**Ens quedaríem amb un altre tòpic si penséssim només en el Pla que va col·laborar amb el franquisme? Aquesta obra que ara esmentava dels anys 40 endavant, l'escriu amb la consciència d'estar fent un servei a la llengua i al país?**

Crec que la resposta només pot ser que sí. La catalanitat de Pla és indestructible, fins i tot amb el que succeeix durant la guerra. I passada per aquest terratrèmol, la seva catalanitat es converteix en una aposta per ser el que dèiem: el millor escriptor en llengua catalana. I farà tots els esforços personals, periodístics i literaris per aconseguir-ho. En una carta al seu amic Eugeni Xammar, que publico al llibre, li diu: “Els seixanta volums que acabaré publicant són una resposta a l'intent frustrat del general Franco de destruir la llengua catalana.” Crec que és una frase que ens mostra prou clar el distanciament o la postura crítica amb el règim que es va afermant i que cap a mitjan anys 50 Pla ha tornat a ser allò on era a mitjan segle XX: un escriptor popular, amb milers de lectors (i lectores!) i que pensa en les noves generacions de lectors de literatura catalana.

**En què es nota això?**

Per exemple, en el fet que comença el projecte dels *Homenots*, els retrats o biografies de grans personatges de la Catalunya d'abans de la guerra. Al pròleg hi afirma: “Tot això ho escric per a la gent jove.” Perquè no saben com era “aquest país abans de la gran catàstrofe”, com en diu ell.

## OPINIÓ



Josep Burgaya

DES DE FORA

## Menys Europa

Tal com estava previst, el resultat de les eleccions europees indiquen un retrocés del concepte progressista d'allò europeu i un creixement molt important de les extremes dretes al continent. Són a tot arreu, però a alguns països guanyen còmodament, com és el cas de França, Itàlia, Àustria o Hongria. A Alemanya o Espanya augmenta la presència, que, en el nostre cas, fins i tot fa possible que competeixin grups diferents en aquest àmbit extrem de la política. La situació és curiosa, ja que el Parlament Europeu pot mantenir la majoria transversal de conservadors, socialdemòcrates i liberals, com si no hagués passat res. S'ha de recordar, però, que el Parlament Europeu té només competències restringides com a poder legislatiu i que és de fet el Consell de la Unió Europea, els estats directament, els que abonen i preparen tot acord i legislació. I en l'agenda de molts estats, qui marca la pauta és el discurs de dreta extrema: immigració, refer fronteres nacionals i diluir exigències mediambientals. El problema s'accentua, a més, en la mesura que el conservadorisme europeu clàssic, la democràcia cristiana ja s'està apropant al relat dels sectors extrems i, a més, abona ja decididament a pactar-hi. La sort, és que l'extrema dreta és una amalgama de plantejaments diversos, dispersos, confrontats i, sovint, extremadament friquis. Ultra-liberals que coexisteixen amb hiperproteccionistes, confessionals amb laics, islamòfobs amb antisemites... També s'ha de dir, que en països europeus com Portugal i Finlàndia, el reaccionarisme

sembla estar ja en reculada, ha tingut un vol més aviat curt. Amb tot, l'esquerra en general i la socialdemocràcia en particular s'haurien d'anar plantejant perquè han esdevingut gairebé irrelevants, el perquè els sectors populars i més desfavorits ja no els tenen com a referència. Potser, més que fer "cordons sanitaris", haurien d'escoltar què diuen i com se senten els electors que fan opcions de protesta i rebuig, extremes

*Hi ha la possibilitat que es repeteixin eleccions a Catalunya i Pedro Sánchez ho aprofiti i també en convoqui. Fet i fet, potser no és una mala opció*

i antidemocràtiques. Entendre la gent i donar-los respostes en positiu, retornar-los l'esperança.

A Espanya, el que havia de ser el gran plebiscit, l'onada que havia de fer fora Sánchez ha quedat en empat. Difícilment, encara que s'intenti, la legislatura arrancarà. La dreta ha vist que té capacitat de bloqueig i continuarà aquesta estratègia antisanchista. A Catalunya, la cosa ha estat més contundent. Encara que es fa el sord, l'independentisme ha patit una derrota que, lluny de ser circumstancial, indica un canvi d'època. Hi ha deixat un milió de vots i més de

300.000 amb relació a les darreres autonòmiques. El PSC, que significa ara el canvi de pantalla, té més vots que tot el sobiranisme junt. Malgrat l'evidència, això no assegura que Salvador Illa pugui governar i la possibilitat de bloqueig que obligui a tornar a les urnes és força gran si ens fixem en l'escenificació en l'elecció de la mesa del Parlament d'aquesta setmana. Com si res no hagués canviat. Es comença desobeint amb el tema del vot *on line* i s'acaba per elegir un president de Junts. ERC sembla mantenir la *síndrome botifler*, no gosa trencar amb aquells que el van deixar sol i el van obligar a convocar eleccions. Darrere aquest "tot com sempre", "ho tornarem a fer" o el surrealista de "taula antirrepresiva", potser encara s'imposa un cert seny. És evident que Esquerra no es pot permetre unes noves eleccions que la laminarien de manera evident. Potser només es tracta, sempre és així a Catalunya, d'un alambinat ball d'aparellament en el qual s'acabi pactant amb el PSC sense que ho sembli. Potser fins i tot entren en l'equació els mateixos de Junts, un govern de suports transversal. Semblaria que el pacte que tanquen PSC i Esquerra a l'Ajuntament de Barcelona ho suggereixi. Pot passar tot això, o no. Hi ha la possibilitat que es repeteixin eleccions i que Pedro Sánchez ho aprofiti per posar el mateix dia la contesa a les Corts espanyoles i posar fi, amb un tot o res, al setge polític i judicial que pateix, a més de la debilitat del suport de l'independentisme català. Fet i fet, potser no és una mala opció.



Carles Duarte

## Tres Portals

El poeta i impulsor de l'Associació Joan Ponç i d'Edicions Poncianes Jordi Carulla-Ruiz acaba de fer un pas més en la seva fecunda implicació en la nostra vida cultural, amb la creació del segell editorial Tres Portals, que associa a quatre paraules clau –sabers, viatges, arts i poesia– i on s'han publicat uns primers volums en català i en castellà, amb títols notables com *El Príncep i el Monjo* d'Avraham ben Xemuél ha-Levi ibn Khasdai, *Camino al cielo. Encuentros con ermitaños chinos* de Bill Porter o *La tradición de les llàgrimes* de Jean-Paul Iommi-Amunátegui. Aquesta darrera obra ens capbussa en la presència de les llàgrimes en textos de místics com Ramon Llull, Joan de la Creu, Teresa de Àvila... i també en Francesc d'Assís o Ignasi de Loiola. I ens recorda que el *Llibre del gentil i dels tres savis* de Ramon Llull comença i acaba amb llàgrimes i inclou aquest fragment

on diu: "Mentre el gentil deia aquestes paraules [...] la virtut divina donà força al seu esperit perquè l'aigua del cor li pugés als ulls." Les llàgrimes, com a aigua del cor, transmeten, en un llenguatge universal, emocions i anhels que, alhora que ens humanitzen, dignifiquen i enlairen la nostra experiència. D'altra banda, *El Príncep i el Monjo* és la versió en hebreu que un jueu de Barcelona va fer a l'inici del segle XIII de la llegenda de Barlaam i Josafat. Basada en la vida de Gautama o Buda, s'hi explica la història d'un rei que aïlla el seu fill per estalviar-li el contacte amb el mal i el dolor. Al llarg del llibre anem seguint diversos episodis que ens serveixen per a una reflexió sobre el sentit de l'existència des de la saviesa que el monjo transmet al príncep, el qual, contràriament als relats primigenis en sànscrit i àrab, no s'allunya de l'exercici del govern per adoptar una vida de naturalesa estrictament espiritual, sinó que es proposa integrar en la seva acció el coneixement adquirit. Pel que fa a Bill Porter, conegut també com a Red Pine

(‘pi roig’), va néixer l'any 1943 als Estats Units i és un profund coneixedor de la cultura xinesa i del budisme, el taoisme i el confucionisme. Al seu *Camino al cielo* ens convida a un viatge fascinant que ens acosta la vida i els aprenentatges de les persones que trien el camí de la solitud per convertir-se en ermitans allunyats de les ciutats per cercar un retrobament, envoltats de la natura, amb la força generadora del món. En un temps on tendim a quedar atrapats en l'impuls de posseir i d'acumular, en la pressa perquè tot s'esdevingui, en el vertigen davant del que no és superficial ni immediat, l'aparició del segell Tres Portals, amb volums editats amb una cura formal i textual exquisida, és una notícia que cal agrair i celebrar perquè ens acosta unes obres que formen part del bagatge comú i que ens permet trencar el glaç de l'aparent per endinsar-nos en el que més radicalment ens configura i ens defineix. L'humanisme ben entès obre ara una nova porta per als nostres ulls.

## LLIBRES

### NOTES DE LECTURA

Anna Ruiz Mestres

## La màgia de l'emoció per arribar a l'art

*Els pintors que em viuen*, consta d'imatges de l'obra pictòrica de l'artista Joan Raven, i de textos de diferents escriptors que s'hi inspiren: (Anna Aguilar-Amat, M. Costas, Joan Cuscó - Clarassó, Anna Gual, Jordi Llavina, Sònia Moll Gamboa, Cèlia Sánchez-Mústich, Florenci Salesas i Pla i R. Troyano). Els escrits van des de belles narracions, passant pel perfeccionisme mètric dels sonets, fins a les profundes reflexions en prosa ran del treball artístic de Joan Raven.

És una *summa artis*, que fa les delícies del lector sensible, perquè pintura i literatura et curen l'ànima. El llibre és també un catàleg de l'exposició que es troba al Fòrum Berger Balaguer de Vilafranca, de visita imprescindible.

Mentre llegiu, observareu, i veureu la figura humana marcada per una línia negra que la delimita, com feien els pintors, arrelats a la terra, del romànic, que ja venien de les tesselles bizantines. Veiem ressons d'aquest art en algun dels pintors que viuen en el Joan Raven.

L'expressió llatina que dona títol a algunes de les pintures *Terra nullius* -*Terra de ningú*- t'arrossega vers la temporalitat humana i la seva insignificança davant l'univers, del quadre a l'infinit, matisat per la força dels cossos negres, que contrasta amb la llum del groc, del blau, i amb imatges provocadorament enlluernadores com les d'*Això no és un raïm*. El Penedès batega en cada pigment, que l'ar-

tista controla i manipula amb plena llibertat. Penseu en els xiprers de *Creatura*, o en *L'escala del vi, grans d'alquímia*, on hi respira una natura més modernista, amb gamma de rosats, verds, grocs i blaus que emocionen la mirada de qui observa. Com diu Joan Pere Viladecans: *La pintura s'acaba quan és mirada, i és unànime fins que no s'estableix aquesta relació. D'ofrenes i carícies* desdibuixen imatges enmig de fils de pintura plens de llums i ombres, desconstruint la mà protagonista. El *Greal*, d'aïres cristians i de literatura artúrica, viu en el seu art i vessa en el contrast del fons negre i la llum blanca, antítesi pictòrica.

Contrast i modernitat ens evocuen el *be water* de Bauman, i els *secessionistes*, que s'ofegaven en l'estricta moral vienesa de l'època. El nervi pictòric de Joan Raven beu de la força d'Egon Schiele, en aquells arbres com fils, dels seus inicis, o de l'expressionisme de Munch en l'impacte de les seves *llepades* pictòriques.

Llegiu el llibre i observeu el quadre, sentiu la màgia de l'emoció per arribar a l'Art. Cerqueu-lo entre la beutat de l'exposició.



#### ELS PINTORS QUE EM VIUEN

Autor: Joan Raven

Editorial: Edicions i Propostes Culturals Andana

Lloc i any d'edició: Vilafranca del Penedès, 2004

Nombre de pàgines: 83

## NOVETATS EDITORIALS



#### 'Odile a l'estiu'

Emma Becker  
Ed. de la Ela Geminada

L'aparició de *La Maison* l'an 2020 a França, on Emma Becker (Emma Durand) construïa una narració a partir de la seva primera experiència sexual, va ser un impacte. L'autora torna ara amb una novel·la en què les dues dones protagonistes parlen, mirant enrere, del seu inici en la sexualitat, de la construcció del desig, de la normativitat... Un relat fresc i eròtic per iniciar l'estiu.



#### 'Records d'egotisme'

Stendhal  
LaBreu Ed.

L'any 1832, Stendhal es va proposar de fer una mena de memòries. Arrencant des del seu retorn a París l'any 1821, després d'una estada a Itàlia. Va ser un projecte inacabat, que deixaria només testimoni d'uns mesos al París de Lluís XVIII. Un retrat irònic del panorama humà de la capital, viscut per un Henry Beule que no era encara Stendhal, i recordat pel ja escriptor amb mestria.



#### 'Tornar al bosc'

Emilia Illamola  
Quad. de la Font del Cargol

Una escriptora, la Bruc, torna al poble de la seva joventesa, just quan té entre mans una novel·la que no acaba d'avançar. Allà es retrobarà amb amigues que no esperava que tornessin a aparèixer en la seva vida, replantejarà el seu lloc en el món i intentarà resituar-se, a cavall entre la vida i la literatura. Un relat de to intimista de l'autora que es va donar a conèixer amb *La lectora accidental*.



#### 'Merèixer la victòria'

David Madí  
Ed. Columna

De David Madí s'ha sabut sempre que ha estat (i és) un personatge influent en la política catalana. I amb fama de ser un bon estratega. Va ser present en moments clau de la gestació d'allò que hem convingut en anomenar *el procés*, i del que va portar el país fins al referèndum de l'1 d'octubre de 2017. Què va passar en aquells anys convulsos... i en què es va fallar? Interessant, i polèmic.



#### 'Hist. de l'art en 15 gats'

Nia Gould  
Ed. Mediterrània

Un llibre de cartró pensat perquè els més petits comencin a conèixer l'art. Artistes com Picasso o Monet tenien en comú el seu amor pels gats, i a partir d'aquest fet l'autora dibuixa gats cubistes, surrealistes o d'altres estils, que serveixen per explicar cada moviment. Després de l'èxit de la versió per a joves, ara n'ha fet una que farà les delícies dels infants de fins a 5 anys.

## LLENGUA

## EL 9 ETS I UTS

333

 CONSORCI PER A LA  
NORMALITZACIÓ  
LINGÜÍSTICA

## Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya

Molt sovint hi ha obres, grans obres, que són resultat d'un treball d'un grup d'experts, i en part també d'un col·lectiu, i de les quals gran part del públic no sap res. El *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya* és una d'aquestes obres.

Va ser un encàrrec que el Parlament de Catalunya va fer el maig de 1998 al govern de la Generalitat. La comissió que es va crear per dur a terme el projecte va anomenar-se Comissió de Toponímia de Catalunya. Aquesta comissió va fer una feina colossal. Perquè us en feu el càrrec: l'última versió del Nomenclàtor, la segona edició, recull més de 65.000 noms de lloc, o també anomenats topònims. I és una obra indispensable per a tota aquella gent que treballa en cartografia, retolació, guies de viatge i altres productes informatius.

A més, inclou la transcripció en l'alfabet fonètic internacional, l'enregistrament del nom dels nuclis de població perquè sapiguem com es pronuncia cada topònim i un visor amb consulta interactiva. Així mateix, els noms dels municipis estan classificats per comarques i ordenats alfabèticament. I encara més, hi ha un mapa de cada municipi amb els topònims més rellevants. A la mateixa pàgina hi ha un enllaç que ens porta al *Nomenclator dera Val d'Aran*, que conté més de 3.450 topònims i que ha estat elaborat conjuntament amb l'Institut d'Estudis Aranès - Acadèmia Aranès de la Llengua Occitana.

Trobareu l'enllaç del *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya* ([www.icgc.cat/Descarregues/Llocs/Nomenclator-oficial-de-toponimia-major-de-Catalunya](http://www.icgc.cat/Descarregues/Llocs/Nomenclator-oficial-de-toponimia-major-de-Catalunya)) a Recursos Lingüístics de l'Institut d'Estudis Catalans. No us el perdeu!



Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de [vic.ass@cpnl.cat](mailto:vic.ass@cpnl.cat)

**Oficines i serveis:**  
granollers@cpnl.cat  
ripolles@cpnl.cat  
vic@cpnl.cat

[www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/](http://www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/)

**VIURE A CATALUNYA.  
APRENEM CATALÀ**  
des de l'amazic

Material didàctic del Departament de Cultura per aprendre català adreçat a persones que tenen com a llengua primera l'amazic.

amb el suport de:

**UNITAT 06: Els llocs**

Ho podeu trobar a: [EL9NOU.CAT](http://EL9NOU.CAT)

## MÚSICA

### EL CLÀSSIC

Jordi Sunyer

#### BON JOVI 'Keep The Faith' Mercury Records, 1992

*Keep The Faith* és el disc que va convertir Bon Jovi en una banda global. Van aparcar el glam i el hard-rock dels 80 per passar a ser una banda de rock en majúscules per a tots els públics. I sí, per fer aquest canvi van passar pel barber (el cantant es va pelar les grenyes) i es van guanyar algunes crítiques, però el cert és que se'n van sortir airosos. El disc s'enceta amb "I Believe", una declaració d'intencions on demanen amb una base directa i contundent que mantinguem la fe en la banda (com es veu també amb les cinc mans unides dels músics a la portada). Després ve l'homònima "Keep The Faith", amb un bon solo de Richie Sambora, encarregat de mantenir l'essència hard-rockera del grup, i la xulesca "I'll Sleep When I Dead" (ja dormiré quan sigui mort). A partir d'aquí la intensitat –però no la qualitat– baixa i sonen dues de les millors balades de la discografia de Bon Jovi: "In These Arms" i



l'eterna "Bed of Roses". Per acabar d'arrodonir el disc hi ha més peces i jo em quedo amb "Dry County", un temorràs amb influències *western* que s'acosta als deu minuts i que acaba amb Sambora fent de guitar hero. Aquests dies s'ha tornat a parlar de Bon Jovi perquè se n'ha estrenat una minisèrie de quatre capítols que val molt la pena, i també s'acaba de publicar *Forever*, un disc amb regust de comiat que tampoc està malament.

### NOTES

#### Torna Petits Camaleons, degà dels festivals per a infants

Ja fa una bona colla d'anys que arreu del territori català proliferen els festivals adreçats als més menuts. I no es tracta de fer programacions amb animadors infantils o amb bandes adreçades només al que ara s'anomena públic familiar, sinó d'organitzar festivals on pares i fills puguin gaudir conjuntament de la música en majúscules. I és que, en condicions, volums, durades i horaris adequats, està més que demostrat que per la gran majoria de propostes no hi ha edats. I de tots els festivals que es fan i es desfan arreu del país amb aquest esperit, un dels més representatius és el Petits Camaleons que es fa a Sant Cugat del Vallès. I aquest 2024 tornarà amb una 16a edició que es va presentar fa uns dies de nou amb l'objectiu de "reivindicar el dret dels nens i les nenes a la bona música". El cartell és espectacular i les entrades ja estan a la venda. Així, durant els dies 4, 5 i 6 d'octubre, el festival ja ha con-



firmat la presència de The Tyets, Antònia Font, Miki Núñez, Buhos, Figa Flawas, Ginestà, Blaumut o La Ludwig Band. I el cartell no s'acaba aquí, ja que també passaran pel Petits Camaleons Cesk Freixas, The Crab Apples, Les Testarudes, The Penguins - Reggae per Xics, Ambauka, La Clika, La Dona del Sac, Koko-Jean & The Tonics, Ixeya, Esther, Iris Deco, Ana Rossi, Carla, Partiperes, Guatatiboa, Pubilles Ninja, Pulmón Beatbox i els entranyables Concerts per a nadons. A més de la programació

musical, el festival comptarà amb les tradicionals rodes de premsa on només els més petits són els protagonistes a l'hora de formular preguntes als artistes. També podran saludar-los i demanar-los un autògraf a la zona de signatures. I tot, amb la garantia que a l'hora d'anar a compartir les emocions de la nit amb el coixí els més petits ja seran a casa. Les mares i pares, us ho ben asseguro, ho agraeixen.

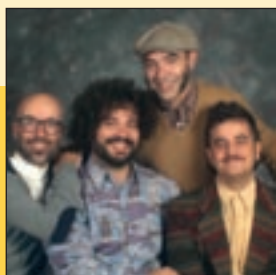
### EL TEST Marc Guri (Blue Hole Dragons)



**Primer instrument que vas aprendre a tocar.** El piano. **Primer grup coral del qual vas formar part.** Jamboree Tourists. **Primer concert en directe?** El 2 de juny de 2018, al 7è Festival de Jazz de la Garriga. **Primer disc que et vas comprar?** *La noche*, d'Azul i Negro, l'any 1982, en casset. **Quants discos tens aproximadament?** Un centenar de CD. **Salva'n tres (de discos).** *The Man Machine*, de Kraftwerk; *Concerts in China*, de Jean-Michel Jarre, i el *Rèquiem* de Verdi dirigit per Karajan. **Grups o músics de capçalera.** Gaudixo amb tot tipus de música. Ara mateix m'agrada molt escoltar el que fan Les Testarudes i The Dance Crashers. **Un concert (com a públic) per recordar.** Caravan Palace a Barcelona.

## NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer



#### COPA LOTUS 'El disc en castellà'

Quart treball d'estudi del grup de Vilanova i la Geltrú Copa Lotus, que l'any 2013 es van donar a conèixer després de guanyar el concurs Sona9. La banda, que sempre ha anat una mica a contracorrent, continua apostant pel rock'n'roll i per cantar en la llengua de Pompeu Fabra. Que aquestes alçades de la pel·lícula es podrien passar al castellà? Doncs potser sí, però de moment l'únic que han fet és fantasiejar amb aquesta idea i quedar-se només amb el títol. Així sempre podran dir que un dia van publicar un disc en castellà.



#### BIEL MARTÍ 'El país de les flors'

Després de publicar dos àlbums durant el 2023 (*Somnis per a tu i per a mi* i *La llum que portes dins*), el cantautor barceloní Biel Martí torna a la càrrega amb el seu treball més ambiciós. Una obra que beu sobretot del folk i la música d'arrel americana amb 13 cançons que naveguen també per sonoritats com el rock festiu a la inicial *El país de les flors*, la balada èpica a *Tot allò que no hem viscut* o la cançó de bressol amb inspiracions *bluegrass* de *Criatures de la nit*. No sé per què però Martí em recorda Joni Mitchell. A la catalana.



#### LLUÍS GÓMEZ 'Dotze temps'

Lluís Gómez és un dels grans coneixedors de la música *bluegrass* a la península. Ha escrit mètodes per aprendre a tocar el banjo de cinc cordes i fa uns anys fins i tot va ser portada a la revista *Banjo Newsletter* (referència mundial pels banjonistes). I ara, en el seu nou disc, acompanyat de músics com Maribel Rivero, Ondra Kozák, Raphaël Maillet, Carol Duran, Sicus Carbonell o Nat Torkington, casa melodies i cançons tradicionals amb sis peces pròpies en català, castellà i txec. I sí, *Dotze temps* són els del compàs flamenc, que mig treuen el cap al disc.

## SALUT

Eva Remolina / AMIC

# L'apendicitis

L'apendicitis és una inflamació de l'apèndix, un petit sac que es troba a la part baixa del còlon dret. Tot i que pot afectar a qualsevol persona en qualsevol moment de la vida, és més comú en persones de 10 a 30 anys. Aquesta condició pot aparèixer de manera ràpida i sense avís, transformant-se en una emergència mèdica si no es tracta adequadament.

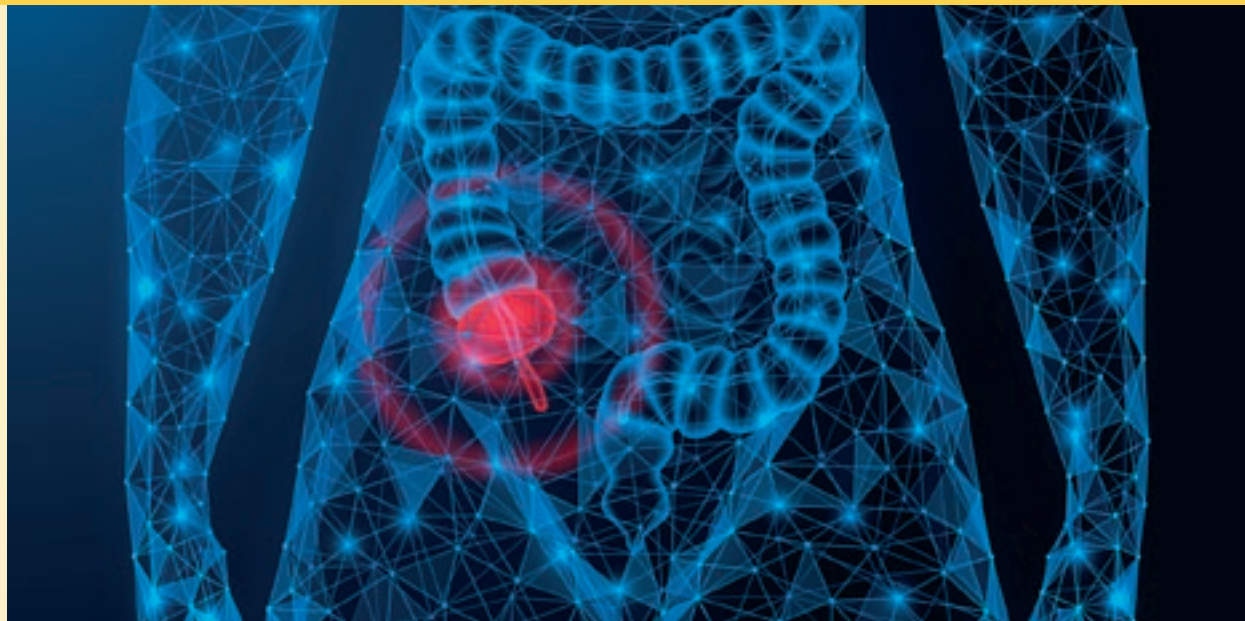
La presentació clàssica de l'apendicitis comença amb dolor abdominal a la part inferior dreta de l'abdomen. Aquest dolor sovint comença com un malestar al voltant del melic que, amb el temps, esdevé més agut i localitzat a la part baixa de l'abdomen. Altres símptomes comuns inclouen:

#### ■ NÀUSEES I VÒMITS

Acompanyant el dolor abdominal, moltes persones experimenten nàusees i, en alguns casos, vòmits.

#### ■ PÈRDUA D'APETIT

La sensació de voler menjar disminueix o desapareix completament.



#### ■ FEBRE

Els pacients poden desenvolupar febre, sovint de baixa intensitat, com a resposta a la inflamació.

#### ■ DIARREA O ESTRENYIMENT

Alteracions en els moviments intestinals poden ser presents.

#### ■ SENSIBILITAT A LA PRESSIÓ

L'abdomen pot ser molt sensible al tacte, especialment a la zona inferior dreta.

És vital buscar atenció mèdica immediata si es presenten aquests símptomes. Un diagnòstic precís d'apendicitis es fa mitjançant una combinació de l'examen físic, proves de laboratori i, sovint,

una exploració d'imatges com una ecografia o una tomografia computada (TC).

El tractament més comú per l'apendicitis és l'extirpació quirúrgica de l'apèndix, un procediment conegut com a apendicectomia. Aquesta intervenció es realitza generalment mitjançant una operació laparoscòpica, que implica petites incisions a l'abdomen a través de les quals s'introdueixen instruments quirúrgics. Això permet una recuperació més ràpida i menys dolorosa.

Sense tractament, l'apèndix inflammat pot arribar a rompre's, provocant una infecció abdominal greu coneguda com a peritonitis, que pot ser mortal si no es tracta de manera immediata. Per això, és crucial no ignorar els símptomes d'alerta i buscar atenció mèdica immediata.

## GASTRONOMIA

Eva Remolina / AMIC

# Beneficis i propietats de la soia

La soia ('Glycine max') és una planta lleguminosa originària de l'Àsia Oriental, àmpliament conreada per les seves llavors, que s'utilitzen en una varietat de productes alimentaris i industrials.

Pertany a la família de les fabàcies. Les seves llavors són una font rica en proteïnes, greixos saludables, vitamines i minerals. Els seus usos són molt diversos: des del consum directe com a llegum fins a la producció de derivats com el tofu, la llet de soia, la farina de soia i l'oli de soia. La soia també és un ingredient clau en molts aliments processats, com ara salses, *snacks* i productes substitutius de la carn.

#### BENEFICIS DE LA SOIA

##### ■ ALTA EN PROTEÏNES

La soia és una de les fonts vegetals més riques en proteïnes, la qual cosa la converteix en una opció excel·lent per a vegetarians i vegans. La seva proteïna conté tots els aminoàcids essencials necessaris per al cos humà.

##### ■ GREIXOS SALUDABLES

Les llavors de soia són riques en àcids grassos insa-

turats, especialment en àcids grassos omega-3 i omega-6, que ajuden a mantenir la salut cardiovascular.

##### ■ FONT DE VITAMINES I MINERALS

La soia conté una gran quantitat de vitamines del grup B, especialment la B2 (riboflavina) i la B9 (àcid fòlic), així com minerals com el ferro, el calci, el magnesi i el zinc.

##### ■ IPRIFLAVONES

La soia és rica en ipriflavones, uns compostos que actuen com a fitoestrògens i poden ajudar a reduir els símptomes de la menopausa, millorar la salut òssia i fins i tot reduir el risc de certs tipus de càncer.

##### ■ SALUT DIGESTIVA

Els productes fermentats de soia, com el miso i el natto, contenen probiòtics que poden millorar la salut digestiva i reforçar el sistema immunitari.





## ECONOMIA

### ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

# INTERESSOS, PARTIT A PARTIT

Dos anys després d'acordar una primera pujada dels tipus d'interès, el Banc Central Europeu va decidir una mínima rebaixa en la reunió d'aquest mes de juny. Dos anys de pujades havien posat l'interès que la banca ha de pagar per disposar de diners que després posarà a disposició del mercat a un 4,50%, quan es venia de sis anys al 0%. Les pujades es produïen en un context d'inflació desbordada per motius diversos que se sintetitzen en dos: una escalada de preus de les primeres matèries per un trencament de les cadenes de subministrament, i un preu energètic disparat per la simple expectativa negativa de la guerra a Ucraïna. Res a veure, per tant, amb el comportament dels consumidors que, en canvi, eren els que pagaven el preu d'un cost més alt per adquirir productes i un interès de finançament també més alt.

Passats dos anys, a la Unió Europea, s'ha pogut comprovar que, si bé s'ha complert l'objectiu de contenir els preus, també hi ha hagut l'efecte secundari d'una reducció del consum i la inversió que ha situat algunes de les principals economies del continent en creixements mínims, quan no directament al llindar de la recessió.

El juny de 2022 la inflació fregava, i va arribar a superar posteriorment, el 10%. El Banc Central Europeu va optar, llavors, per tirar de manual. Quan els preus creixen, s'ha d'incrementar també l'interès que es paga pels crèdits que concedeix el sistema financer. En diuen refredar l'economia. Els manuals són útils, però tenen l'inconvenient que són una simple plantilla que no té en compte que la realitat no és sempre de laboratori. Efectivament, els preus acostumen a incrementar-se perquè hi ha una alegria consumista. Però aquesta no era exactament la realitat de 2022. Llavors, s'acabava de sortir d'una pandèmia que havia situat el consum en nivells mínims. Quan va començar la represa, molt del consum que havia estat forçosament inactiu es va reactivar. Els fabricants no donaven l'abast per produir –més encara si es té en compte que, durant anys i volgutament, la indústria es va anar concentrant en determinats països emergents–. I, sobretot, la distribució des d'aquells països estava colapsada. Pujaven els costos de transport al temps

que l'energia queia presa d'una especulació pels efectes previstos a causa de la guerra a Ucraïna. No era tant una qüestió de consum desbocat com de mancances del sistema.

La successió de pujades de tipus d'interès sense que hi hagués una reducció de quantia similar en la inflació donava la raó als que pensaven que s'estava aplicant una recepta inadequada al mal de l'escalada de preus. Durant mesos, el Banc Central Europeu incrementava els tipus d'interès, però la inflació es mantenia en nivells molt més elevats que el 2%, la xifra de consens sobre el qual han d'anar pujant els preus perquè l'economia no se'n ressentí. La corba va començar a cedir passat més d'un any de tipus elevats, del 4,50%. Ara, la inflació mitjana a Europa ha arribat al 2,6%, però el creixement de l'economia europea en el primer trimestre va ser només del 0,3%, i això tenint en compte un cert efecte rebot perquè en el trimestre anterior hi havia números de recessió. També ho diu el manual: quan puguen els tipus d'interès, les hipoteques són més cares, costa més de finançar productes de consum i és més difícil que les empreses inverteixin en projectes que generin més ocupació. Tam-

poc és el context més favorable perquè els estats puguin finançar iniciatives que reforcin l'estat del benestar. El PIB creixerà forçosament menys.

Tot estava a punt perquè el BCE prengués la decisió de reduir els tipus d'interès. I així ho va fer en la reunió del mes de juny. Dos anys després, l'escenari és d'una reducció, però limitada, com si fos un metge en plena prova de les dosis més adequades per fer un tractament. El 0,25% acordat dijous passat només envia un missatge, que les reduccions són possibles, però canvia poc la situació general. Els hipotecats estaran una mica menys ofegats, els deutors en general, i en particular els estats, hauran de destinar una mica menys de diners a pagar interessos, però difícilment hi haurà una reactivació del consum prou contundent com per revertir els escassos creixements de les economies.

Per això, i perquè la rebaixa dels tipus d'interès es donava per descomptada, hi havia més expectació sobre el que la presidenta del Banc Central Europeu, Christine Lagarde, anunciaria respecte a les accions futures de l'entitat que sobre el resultat de la reunió de dijous. La resposta, com acostuma a ser habitual en l'actual direcció del BCE, no contribueix gaire a preveure quins passos es faran en els mesos vinents. Lagarde va dir que prendrien la decisió dada a dada, que ve a ser el mateix tòpic que fan servir els entrenadors de futbol (cal anar partit a partit). Una manera com una altra de no dir gaire res. O de confirmar que els bancs centrals estan per dir obvietats. Ja se suposa que actuen dada a dada. És com proclamar que quan plou l'aigua cau de dalt a baix.

De moment, s'obren algunes perspectives optimistes per a les famílies que paguen hipoteques de tipus variable, perquè l'euríbor, la referència per a les revisions anuals, ha entrat en un context de contenció perquè es dona per descomptat que els tipus generals o bé es mantindran o bé encara baixaran en els propers mesos. Un 0,25% de reducció no alleuja gaire (són uns 15 euros mensuals menys per a hipoteques mitjanes), però com a mínim sí que es pot aventurar que no pujaran (o no pujaran gaire) en els propers mesos. Sempre que les dades (partit a partit) no facin canviar la perspectiva.



FREPIK

## INDICADORS

### Logística alentida

La contractació d'espais logístics a l'àrea de Barcelona ha baixat un 5% durant el primer trimestre de l'any, segons dades de la consultora Colliers, coincidents amb altres informes d'operadors del sector. De fet, és un alentiment general a l'Estat, on també es perden metres quadrats contractats, tot i que amb intensitat menor. El descens a l'Estat és del 0,8%.

### Rècord de noves societats

El nombre de societats mercantils constituïdes a Catalunya va créixer un 33,4% a l'abril en comparació amb el mateix mes de l'any passat. Van ser 2.435 noves societats, segons dades provisionals de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), la xifra més elevada de la sèrie històrica, que arrenca el 2008. També es va produir un increment notable a tot l'Estat, amb un 36,3% més que un any abans.

## ALEGRIA INTERIOR

Jordi Soler / jordi@alegriainterior.com

### 'Sukha'

Falten pocs dies perquè arribi el solstici d'estiu i encara que hagin passat molts anys des de l'etapa escolar continuo sentint que aquests últims dies de primavera són molt especials. Acabar un curs escolar i iniciar les vacances, per un nen, en la majoria dels casos, sempre ha estat una experiència força joiosa. Personalment, encara recordo el sentiment de felicitat dels primers dies de vacances quan podia passar-me les tardes llegint còmics i gravant cançons de l'emissora local amb el radiocasset que els meus pares m'havien portat d'Andorra. Encara que els matins els havia de dedicar a ajudar a casa sabia que les tardes eren meves, i això per mi no tenia preu.

Parlant de felicitat, si en aquells moments m'haguessin demanat què representava per mi aquesta paraula segurament hauria trigat poca estona a elaborar una llista farcida de coses que podria fer, objectes que podria rebre i moments que podria viure, sol o acompanyat de les persones que més m'estimava. Que em regalessin un conte d'en Tintín o sortir a jugar amb els meus cosins a buscar cuques de llum al vespre quan es feia fosc eren sens dubte la màxima expressió de felicitat, però vist amb perspectiva aquestes respostes a la pregunta sobre "què és la felicitat?" no haurien estat del tot encertades.

Tendim a relacionar la paraula *felicitat* amb coses i fets momentanis i això té la seva trampa. Quant dura la felicitat de comprar un cotxe nou? O de marxar de vacances? En què es converteix la il·lusió del nen que va a un parc d'atraccions i arriba l'hora de marxar? Ben mirat, si no sabem diferenciar entre els moments de felicitat i un estat més permanent i profund ens podem esgotar intentant omplir com sigui els buits que queden entre cadascun dels ins-



tants de plaer temporal.

A l'Índia tenen la paraula *sukha*, que escrita en sànscrit es podria traduir com a 'bona obertura'. Aquesta paraula defineix la felicitat autèntica, profunda i duradora al marge de les circumstàncies, i cal diferenciar-la de la paraula *preya*, que precisament defineix un estat transitori de plaer.

Si al *preya* cal alimentar-lo contínuament i no hi ha manera de mantenir-lo en el temps, el *sukha*, en canvi, només cal descobrir-lo dins nostre, destapar-lo i sentir-lo de forma permanent.

Més enllà de les cabòries, dificultats i mals moments que puguin aparèixer en el nostre dia a dia cal observar el que sentim dins nostre en els moments de més calma. Si escoltem silenci interior és un bon indicador que malgrat tot mantenim el contacte amb el nostre *sukha*; per altra banda, si

ens costa agafar el son o els pensaments són molt repetitius i carregats d'una certa densitat, pot ser hora de parar i replantejar-se coses.

No hi ha una recepta màgica per aconseguir aquesta felicitat profunda, però saber-la diferenciar de la felicitat superficial ja és un primer pas. Quan tenim un propòsit de vida per aixecar-nos cada dia al matí (*ikigai*), sabem trobar la bellesa en les coses imperfectes (*wabi-sabi*), creem pensaments senzills (*tegawa*), apreciem les petites coses que ens arriben (*mevak*), connectem amb la natura, sigui a través dels banys de bosc (*shinrin yoku*) o respirant l'aire del mar, serem capaços d'anar destapant, capa a capa, un sentiment que sempre hem anhelat i que no ha deixat mai d'estar al nostre abast, la nostra alegria interior. Gràcies pel vostre temps i atenció.

## HORÒSCOP

Roser Bona

Del 14-06-2024 al 20-06-2024

### ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

El futur et preocupa una mica i mires com fer-ho per tenir les necessitats cobertes dels propers anys. Repts algunes visites a casa per parlar d'assumptes del teu interès.

### TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Adquireixes més seguretat en tu mateix i això no està exempt d'algunes tensions. L'economia et preocupa i mires d'estalviar. Amb la parella parles d'augmentar la família.

### BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Amb Mercuri i Venus per la Casa II pots rebre una bona notícia relacionada amb l'economia. Tens la sensació que alguna cosa se t'escapa i et poses a investigar a fons.

### CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Entra la Lluna Plena, Mercuri i Venus al teu signe, et pots sentir pletòric. Tens la sensació d'haver arribat a casa. Has assolit algun objectiu després d'un bon esforç.

### LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Si paties insomni, aquests dies pots descansar millor o com a mínim et sents més tranquil. Una persona amiga t'observa des del silenci i sembla que li has trencat el cor.

### VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Mercuri i Venus per Casa XI col·laboren en una visió més positiva del futur. Hi ha la possibilitat que una amistat del passat es converteixi en una relació sentimental.

### BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Tens més clar el teu futur professional i podries dissenyar un projecte en solitari. Recuperes el contacte amb una persona de la família amb qui vas deixar de parlar.

### ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Si has de signar un contracte, llegeix-lo perquè podries acceptar obligacions de més. L'excés de vida sedentària pot portar dolors musculars i t'anirà bé fer més exercici.

### SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Dies de fer balanç entre què t'agradaria fer i la realitat quotidiana amb les seves obligacions. Sents que necessites una escapada i, si pot ser, en bona companyia.

### CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Moment ideal per fer més vida social. Podries generar enveges de persones malintencionades. Ser feliç serà el millor que pots fer. A la feina arriben reestructuracions.

### AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Possible tensió amb la parella perquè no teniu la mateixa manera d'invertir els diners i ho parleu. T'interesses pels teus avantpassats i fas preguntes a alguns parents.

### PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Sembla que amb la família política parleu diferents idiomes. Pots caldrà ser assertiu i deixar les coses clares. Gaudeixes d'un moment místic o d'especial sensibilitat.

## CINEMA

### LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Sergi Soler Ordeig

**'The Dead Don't Hurt'**  
De Viggo Mortensen



#### A cadascú el paper que li toca

Fa quatre anys que Viggo Mortensen es va estrenar com a director amb *Falling* (2020), una pel·lícula intimista i interessant sobre la relació d'un pare fet a l'antiga amb el seu fill homosexual. Amb *The Dead Don't Hurt*, Mortensen juga amb el western en una obra que presenta les convencions del gènere per allunyar-se'n i construir la seva història en el pla emocional i existencial. Si bé la intenció és d'allò més noble, una certa sensació d'engany pot envair-te en els crèdits finals.

El primer pla de la pel·lícula és l'Olsen, interpretat pel tranquil Viggo Mortensen, assegut a un cantó del llit amb la seva dona acabada de traspasar. A partir d'aquí, tres línies temporals s'obren: la infantesa de la dona, la història de la relació amb l'Olsen i l'actual, en la qual l'Olsen emprèn un viatge amb el seu fill infant. Així, la protagonista indiscutible de la història és la dona, Vivienne Le Cou-dy, interpretada per la sempre genial Vicky Krieps, que tira endavant pel seu caràcter lluitador, emmirallant-se en la mateixa Joana d'Arc; ella és la personificació de la resiliència. L'Olsen, més esquiu, se'ns fa més misteriós. La resta de personatges són una decoració pels dilemes morals que se'ls plantegen en aquests dos. Des dels corruptes del poble amb el fill sàdic i malcriat fins al bonhomíus pianista Claudio, aquests només se signifiquen quant a

la relació que mantenen amb la Vivienne.

Amb la calma d'un home de cinema que ja no ha de demostrar res, Viggo Mortensen fa evolucionar la trama amb una lògica existencial més que factual. D'aquesta manera, l'espectador no tindrà dret a queixar-se quan no es resolguin els petits fils argumentals que es plantegen al principi, ja que l'essència del film va per uns altres verals que tenen més a veure amb la petitesa de l'individu davant l'impertorbable carés dels fets i la necessitat d'acceptar-los i tirar endavant. Deu ser per això que les coses passen per força major i que aquí cadascú fa el paper que li toca: l'Olsen sent la necessitat d'allistar-se per unes causes eminentment primàries i la Vivienne aguanta perquè ho porta incorporat en el seu caràcter. Els corruptes i mafiosos arquetípics del poble també deuen actuar així per una predeterminació desconeguda per nosaltres, i el final accidental del film, veient tot el panorama, devia ser inevitable. Un pot arribar-se a sentir ridícul parlant així d'una pel·lícula.

Diguem, doncs, que aquí les convencions del western es desconstrueixen –agrada molt aquesta paraula, últimament–, però amb aquest joc tot queda una mica diluït, i un es pregunta què n'ha de fer d'aquesta petita producció tan transcendental, zen i etèria com irregular.

### OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas



#### Alfons Bertran presenta 'Babela' a l'Ametlla

'Babela'. Alfons Bertran, Roger Mas i Martí Serra. 13è Cicle de Jazz de l'Ametlla. Santuari de Puiggraciós. Dissabte, 15 de juny, 20h.

Alfons Bertran presentarà *Babela*, el seu últim treball, que és un particular homenatge a la seva mare, Isabel Ramon Puig. El músic de Granollers anirà acompanyat d'una formació poc habitual i sorprenent, amb el pianista Roger Mas i el saxofonista Martí Serra.



#### Torna el Cabró Rock, a Vic

Cabró Rock. Zona esportiva, Vic. Divendres, 14, i dissabte, 15 de juny.

El Cabró Rock torna amb un dels cartells més ambiciosos de la seva història, amb formacions com Love of Lesbian, La Pegatina, The Tyets, Mushka, Figa Flawas o Buhos. Un dels plats forts del festival és el retorn d'Oques Grasses (a la foto), que hi presenten el nou disc publicat aquest any.

## CINECLUB



#### 'Justícia per a Sohee'

Corea del Sud, 2022. Dir. July Jung. Sohee és una estudiant de secundària centrada en la formació laboral. La noia comença a treballar en un centre subcontractat de trucades telefòniques, però aviat patirà les pressions d'una empresa cobejosa i sense escrúpols. La directora coreana July Jung, autora de la celebrada *Un monstre a la meua porta*, va ser l'encarregada de cloure la Setmana de la Crítica de Canes amb aquest punyent drama que posa en relleu les fissures d'un sistema tan estricte com el coreà. La pel·lícula és una classe magistral de creació atmosfèrica, un conte pervers narrat amb contundència, però també amb molta delicadesa. *Justícia per a Sohee* va guanyar el Premi del Jurat de la 20a edició del Festival Nits de Cinema Oriental de Vic.

**CINECLUB VIC**  
Dimarts, 18 - 20h  
VO en coreà amb subtítols en català  
Sessió Festival Nits de Cinema Oriental  
Espai ETC



#### 'Segundo premio'

Espanya 2024. Dir.: Isaki Lacuesta, Pol Rodríguez. Drama. Granada, finals dels anys 90. En plena efervescència artística i cultural, un grup de música indie viu el seu moment més delicat: la baixista trenca amb la banda buscant el seu lloc fora de la música i el guitarrista està immers en una perillosa espiral d'autodestrucció. Mentrestant, el cantant s'enfronta a un complicat procés d'escriptura i gravació del seu tercer disc. Ningú sap que aquest disc canviarà per sempre l'escena musical de tot el país. La cara B, però, és la més important: és la música, l'amor i la ràbia que la van esquinçar en un local d'assaig o un estudi d'enregistrament, que travessa, com un llampec, l'experiència de l'espectador. Aquesta (no) és una pel·lícula sobre Los Planetas.

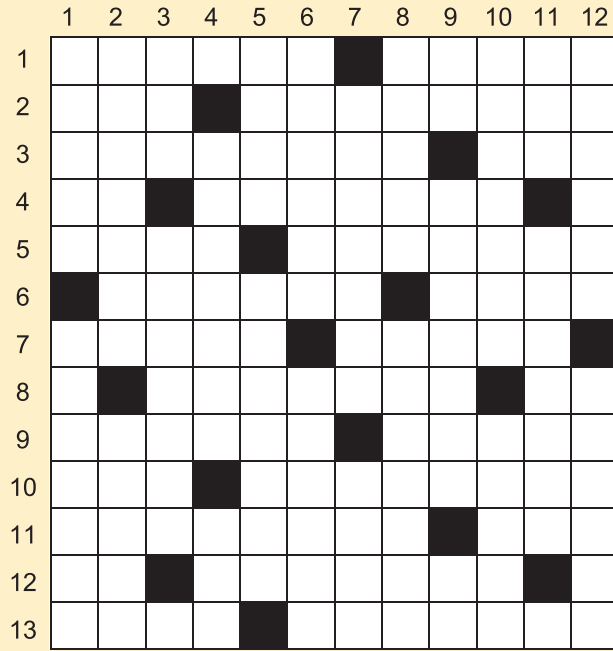
**AC GRANOLLERS**  
Divendres, 14 - 19h (VO)  
Dissabte, 15 - 18h i 20h (VO)  
Diumenge, 16 - 19h (VO)  
Dilluns, 17 - 19h (VO)  
Cinema Edison

## PASSATEMPS

### MOTS ENCREUATS \_ Pau Vidal

**HORIZONTALS:** 1. Tan inexplicable com anar a teatre amb en Camus. Persecució i encaç d'aquest degollat / 2. Al cor de tots els Conrads. De la sèrie ambientada entre cavallers i taules / 3. Doncs miri, és el que parlen els del Caixmir. Síntomes de xantatge / 4. Anima de puma. Provoca ruptures en els enllaços dels àtoms. A la punta de la dreia / 5. Dolor i ofec molt freqüent quan es corre d'esquena. Tumors oculars que alteren molt els Gomiles / 6. És als virus com als tubercles la tuberculosi. Parada i fonda al desert / 7. Cabre d'aquella altra manera. Fragments de veu que els periodistes posen per fer sang / 8. En opinió del fantasma. Estimaré tant que regalaré mirra i tot. Limiten l'experiència / 9. Anivello a partir del coll del marrano. Representant de l'autoritat entre magenta / 10. No tots els dies però quasi. Excursió judicial cap als béns del deutor amb l'excusa de l'impagament / 11. Assut que tendeix a estar sempre tancada. Tesen però no baden boca / 12. A finals de febrer. Conclusió entre les premisses filosòfiques i la fi de l'oscil·lació. Vocal del mig / 13. Si no estigués fet pols no ens faria servei. Himne litúrgic per celebrar que l'han declarada innocent.

**VERTICALS:** 1. Generós d'anques, com un mamut. De l'ocell que demostra la millor predisposició / 2. Cridava com un ase. Corrent fluvial que va de la cuina fins al port maresmenc / 3. Sia de qualsevol manera. T'atipares de pol·len libanès. Per tot l'escaire / 4. Per tot l'imant. Bosc de xiprers en hàbitat de baixa temperatura. 199 a la sortida ciclista / 5. Creixo com un arbre i gairebé tant com en Ramon. Enlloro de tal manera que semblo una oreneta / 6. Ressons de brindis i



calers. Els roxolans el trobaven d'allò més natural / 7. Sembla que trini i en canvi és ben explosiva. El clàssic alpinista de Donosti o d'Irate / 8. Lliure del dret de dir hola al gat de color rosa. Acusarà incomprensiblement els indis antillans / 9. En ple curs. Estudien com animals i treballen com bèsties. Àtom a la cua de l'avió / 10. Estol d'abells per sortir a fer mal. I ara un estol normal normal / 11. L'estrany cas del sac rebregat a la fresca. Jueus més essencialistes que els armenis. Cap de turc / 12. Prou babau per decapitar l'Atanasi. Falta de vitalitat, com quan li prenen el nitrogen a l'Antònia.

### QUADRE NUMÈRIC

	+	2	-		5
+					
	+	9	-		4
-					
3	-		+		0
5		1		3	

### SOPA DE LLETRES

R	E	O	L	L	T	V	O	S	L
O	S	I	U	L	O	A	Y	E	K
D	T	U	T	F	P	B	P	C	A
I	A	M	E	M	B	U	T	N	L
L	L	E	F	G	T	E	V	I	F
I	V	P	C	O	7	V	T	P	T
U	I	N	S	A	T	E	I	A	B
B	S	S	L	L	E	R	B	I	G
C	A	D	A	C	P	U	N	X	O
C	X	B	L	A	O	I	H	J	N

### SUDOKUS

Ompleu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

**Dificultat: molt fàcil**

		3		6				
7				8		2		6
6		2		9	7	3	4	5
				5		7		4
	4			2				6
	2	6	4			8		
3				5	8			
		8						
	6	4		3	2			5

**Dificultat: difícil**

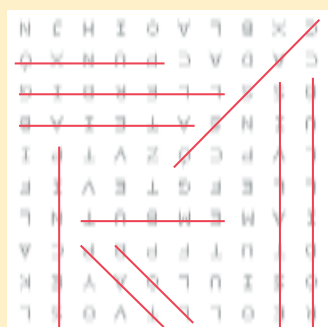
		8	5			7		
4				8				
7				2	3			
				9	5	2	3	
3	4	7			2			
2	5			6	4			
				7			4	
								7
6	7				4		8	2

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Baieta
- Bol
- Bullidor
- Cassó
- Embut
- Estalvis
- Gibrell
- Pinces
- Punxó
- Tap

### SOLUCIONS

	ε	τ	5
0		+	-
	+		-
4		-	9
	-	-	+
5		-	2



9	6	4	7	3	2	1	5	8
2	5	8	9	4	1	6	7	3
3	7	1	6	5	8	4	9	2
5	2	6	4	7	9	8	3	1
1	4	7	8	2	3	5	6	9
8	3	9	5	1	6	7	2	4
6	8	2	1	9	7	3	4	5
7	9	5	3	8	4	2	1	6
4	1	3	2	6	5	9	8	7

6	7	1	3	4	9	8	2	5
8	3	4	2	5	6	1	9	7
5	9	2	7	1	8	4	6	3
2	5	9	6	3	4	7	8	1
3	4	7	1	8	2	6	5	9
1	6	8	9	7	5	2	3	4
7	1	6	5	2	3	9	4	8
4	2	3	8	9	1	5	7	6
9	8	5	4	6	7	3	1	2

T	A	L	L	O	S	A	V	A	G	L	L	C	A	L	L	T
I	E	R	O	I	O	I	C	A	L	L	I	L	L	I	L	E
N	S	T	S	A	S	O	S	L	O	S	C	L	O	S	A	R
O	D	I	E	E	X	C	U	S	S	I	O					
9	A	R	A	V	A	N	O	A	G	E	N	T				
8	A	D	O	O	A	R	E									
7	C	A	B	E	R	T	A	L	L	S						
6	V	I	R	O	S	I	O	A	S	I						
5	T	A	L	F	L	I	O	M	A	S						
4	U	M	I	R	I	T	Z	Z	I	O	N	I	T	A		
3	C	A	I	X	I	X	A	N								
2	N	R	A	V	A	R	T	U	R	I	C	A				
1	A	B	S	U	R	D	Q	U	E	S	T					

Dificultat: molt fàcil

Dificultat: difícil